

C.Y.62
7/6241

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 715
Konu :Yazılı Soru Önergesi

28 MAYIS 2009

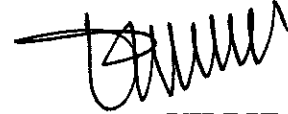
7070

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi :** a) T.B.M.M. Başkanlığı'nın 09.01.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6241-10660/22421 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 13.01.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-111-4/119 sayılı yazısı.

Aydın Milletvekili Sayın Mehmet Fatih ATAY'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/6241 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN M. FATİH ATAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/6241)**

Sorular 1, 2, 3, 5:

BOTAŞ Doğalgaz Pazarlama ve Satış Daire Başkanlığı, 2009 yılı için yapılacak doğalgaz sözleşmeleri için sanayiciden 2 aylık doğalgaz kullanımı tutarında teminat mektubu istemektedir. Daha önceki sözleşmelerde böyle bir uygulamaya gerek duymayan BOTAŞ, firmaların teminat mektubunu verememesi halinde 1 Ocak 2009 tarihinde doğalgazlarının kesileceğini duyurmuştur. Bazı firmalardan milyon doların üzerinde teminat mektubu istenmiş, bu uygulama ekonomik kriz ve doğalgaza gelen zamlarla mağdur olan sanayiciyi daha da zor durumda bırakmıştır. Öte yandan; istenen mektubun yıllık olarak bankalara ödenen komisyonlar ve faizleri de hesaplandığında, firmalar için enerji ihtiyacını doğalgazdan karşılamamanın hiçbir getirisi kalmamaktadır.

- Kurulduğu günden bu yana yapılan sözleşmelerde teminat mektubu istemeyen BOTAŞ'ın, dünyayı saran ekonomik kriz ortamında böyle bir uygulamaya gerek duyması doğru mudur?

- BOTAŞ'ın teminat mektubu talebiyle sadece seramik sektörünün karşılaması gereken para 7.5 milyon TL'yi bulmaktadır. Yüzde 60'lara ulaşan zamlar nedeniyle tüm sanayi dallarında maliyetin en üst safhalara çıktığı, kredi bulmanın bile güçleştiği şu günlerde firmalar şart koşulan teminat mektuplarını nasıl karşılayacaktır?

- Ekonomik kriz ortamında hükümetin sanayiciyi üretime teşvik eden uygulamalar yapması gerekirken, firmalara teminat mektubu külfeti yüklenmeye çalışılması hangi sosyal devlet anlayışıyla bağdaşmaktadır?

- Hükümet olarak, alınan bu haksız kararın iptal edilmesi için BOTAŞ'a talimat vermeyi veya sanayiciyi içinde bulunduğu zor durumdan çıkaracak herhangi bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1, 2, 3, 5:

Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü (BOTAŞ) doğalgaz piyasasının bugünkü seviyesine ulaşmasında en büyük paya sahip olan kuruluştur. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte BOTAŞ'ın tekel konumu ortadan kalkmış ve BOTAŞ da tıpkı diğer piyasa oyuncularını gibi piyasayı düzenleme ve denetleme görevi verilen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan (EPDK) aldığı lisanslarla faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır.

BOTAŞ son 5 yılda gerçekleştirdiği yatırımlarla doğalgazı 63 ilimize ulaştırmış ve doğalgaz kullanım miktarı iki kat artmıştır. BOTAŞ tüketicilere doğalgazı kesintisiz ve en ekonomik koşullarda ulaştırmaya çalışırken, satıcı ülkelere aldığı gazın bedelini ödeme yükümlülüğünü yerine getirme noktasında da azami hassasiyeti göstermek zorundadır. 11.000 km.'yi aşan bir iletim şebekesi ve 6 milyar m³ kapasiteli LNG terminali işletmeciliği yapan, doğalgaz dağıtım şirketlerine, LNG toptan satış şirketlerine, organize sanayi bölgelerine, sanayi tesislerine ve ülkemiz elektrik üretiminin yaklaşık %50'sini gerçekleştiren kamu ve özel sektöre ait elektrik üretim santralleri de dahil olmak üzere yıllık toplam 36 milyar m³'ü aşan miktarda doğalgaz sağlayan ve milyarlarca dolarlık ciro ve buna bağlı aylık nakit akışını

yöneten bir kuruluş olarak BOTAŞ, kanunla verilen yetki ve sorumluluk içerisinde yaptığı hizmeti diğer özel sektör kuruluşlarının yaptığı gibi rasyonel ve basiretli bir tacir anlayışıyla sürdürmek durumundadır. BOTAŞ açısından değişen piyasa koşullarını ve tüm dengeleri dikkate alarak sürdürülebilir bazı tedbir ve uygulamaları yürürlüğe koymak sistemin rasyonel yönetimi ve sağlıklı işletimi yönünden büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, BOTAŞ yönetiminin alacaklarını teminat altına almak istemesi anlaşılabilir. Nitekim, doğalgaz piyasasında doğalgaz toptan satış ve dağıtım faaliyeti gösteren özel sektör kuruluşlarının da kendi müşterilerinden alacaklarını güvence altına alabilmek için benzer teminat alımı uygulamalarını yaptıkları bilinmektedir. BOTAŞ'ın özellikle bu ekonomik şartlarda alacaklarını tahsil edememesi ve dolayısıyla satıcı ülkelere karşı ödeme yükümlülüklerini yerine getirememesi halinde bundan sadece BOTAŞ değil, tüketicilerin ve ülke ekonomisinin daha büyük zarar göreceği unutulmamalıdır.

Öte yandan, BOTAŞ'ın güvence talebi çerçevesindeki tek seçenek banka teminat mektubu olmayıp müşterileri şartları çerçevesinde ipotek, doğrudan borçlanma sistemi gibi yöntemleri de tercih edebilmektedir. İçinde bulunduğumuz piyasa koşulları itibarıyla teminat konusunda alternatif yöntem tercihlerini belirleme ve prosedürlerini tamamlamaları için kendilerine ilave bir süre verilmesi yönünde müşterilerinden gelen talepler BOTAŞ Genel Müdürlüğünce uygun bulunmuş olup 30.06.2009 tarihine kadar süre tanınmıştır.

14.02.2008 tarih ve 2008/T-5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile, Enerji KİT'lerinde 01.07.2008 tarihinden itibaren Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasına geçilmiş olup BOTAŞ Genel Müdürlüğü de bu tarihten itibaren satış fiyatlarını bu Karar uyarınca belirlemekte ve uygulamaktadır. Nitekim bu Karar uyarınca BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından 01.02.2009 tarihinden geçerli olmak üzere konutlarda %17, sanayide %18 oranında indirim ve yine 01.05.2009 tarihinden geçerli olmak üzere konutlarda %25, sanayide ise %26 oranında ikinci kez indirim yapılmıştır.

Soru 4:

Sanayicinin kredite durumu göz önüne alınmadan dolar cinsinden istenen teminat mektubu, yılbaşında birçok firmayı kapanma durumuna getirecek, birçok işçi işten çıkarılacaktır. Bu durumun Türkiye ekonomisine vereceği zarar neden göz ardı edilmektedir?

Cevap 4:

BOTAŞ Genel Müdürlüğü yurt dışına doğalgaz bedeli ödemelerini ABD Doları olarak yapmakta olduğundan, başlangıçtan bu yana söz konusu teminat mektubu uygulaması döviz bazında yapılmaktadır. Ayrıca, BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından teminat mektubu uygulamasıyla bir gelir sağlanması hedeflenmiş değildir.